

Het terughalen van kinderen van (vermeende) jihadstrijders uit Syrië en Irak

Gerard-René de Groot¹

1. Ter inleiding

Deze bijdrage is gewijd aan de problematiek van het terughalen van kinderen van (vermeende) jihadstrijders uit Syrië en Irak. Allereerst zal de omvang van het probleem worden beschreven en ook de hoofdlijnen van de discussie over de wenselijkheid van de repatriatie van die kinderen worden geschetst (par. 2). Vervolgens zal worden ingezoomd op het nationaliteitsrecht (par. 3). Welke kinderen van uit Nederland afkomstige jihadstrijders zijn Nederlanders? In het licht van de bepalingen van de Rijkswet op het Nederlanderschap lijkt de beantwoording van die vraag op het eerste gezicht eenvoudig te zijn: Nederlander is het kind van een Nederlandse moeder of vader. We moeten echter in dat kader belangrijke voorvragen beantwoorden, waaronder de vraag wanneer een kind *juridisch* kind van een bepaalde man of vrouw is. Vooral als uitsluitend een Nederlandse man vermoedelijk de vader van een kind is, moeten vaak ingewikkelde stappen worden ondernomen, alvorens hij als juridische vader kan worden aangemerkt en het kind daardoor ook Nederlander blijkt te zijn.

2. De omvang van het probleem

Er is in Nederland een stevige discussie over de vraag of kinderen van (vermeende) Nederlandse jihadstrijders door de Nederlandse overheid naar Nederland moeten worden gerepatrieerd.

Het gaat volgens gegevens van de *Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst* om tenminste 210 kinderen met een relevante band met Nederland, die in Syrië of Turkije verblijven. Van deze kinderen zitten tenminste 80 in Syrische-Koerdische vluchtelingen kampen (in het bijzonder in Al-Hol en Roj). Een kind wordt geacht een relevante band met Nederland te hebben, als het kind tenminste één Nederlandse ouder heeft of een ouder die een aanzienlijke periode in Nederland heeft gewoond.²

Tot nog toe is de Nederlandse overheid uiterst terughoudend met het terughalen van Nederlandse kinderen uit Syrië en Irak. De bevoegde ministers (*Buitenlandse Zaken* en *Justitie en Veiligheid*) gaven in antwoord op in het parlement gestelde vragen aan dat over repatriatie van geval tot geval wordt beslist in het licht van 1) de veiligheidssituatie in de regio; 2) internationale relaties; 3) de veiligheid van het desbetreffende kind. Verder wordt onderstreept dat het kabinet geen ambtenaren naar onveilige gebieden stuurt om kinderen van jihadisten te repatriëren.³

In 2019 werden twee Nederlandse wezen naar Nederland gerepatrieerd. Hun Nederlandse moeder was in een Syrisch kamp overleden. Hun Belgische vader was al eerder in de strijd gesneuveld. De repatriatie gebeurde met hulp van Frankrijk. De in België woonachtige grootouders aan vaders zijde waren bereid de zorg over de kinderen op zich te nemen.⁴

In juni 2021 werd een Nederlandse IS-vrouw en drie kinderen gerepatrieerd naar Nederland. Twee van de kinderen zijn met zekerheid kinderen van de vrouw; de afstamming van het derde kind is in onderzoek. Tegen de moeder loopt een strafrechtelijke procedure bij de rechtbank Rotterdam en deze

¹ Gerard-René de Groot is emeritus hoogleraar rechtsvergelijking en internationaal privaatrecht aan de Universiteit Maastricht en hoogleraar privaatrecht aan de Universiteit Aruba.

² AIVD, *Uitreizigers en terugkeerders: hoeveel Nederlanders zijn uitgereist naar een jihadistisch strijdgebied en bevinden zich nog daar in de regio?*, Den Haag 25 juli 2020, available on: www.aivd.nl

³ Zie antwoord op de vragen gesteld door het kamerlid Buitenweg (GroenLinks) van 20 juni 2019 (antwoord ontvangen op 3 juli 2019).

⁴ *NRC Handelsblad* 11 June 2019, p. 1. Zie over de Franse repatriatie activiteiten: *NRC Handelsblad* 12 juni 2019, p. 5.

rechtbank had een aanhoudingsbevel uitgevaardigd. De rechtbank wees er op, dat de overheid onvoldoende deed om de moeder naar Nederland te brengen om haar in staat te stellen de strafrechtelijke zitting bij te wonen. De consequentie zou dan zijn dat de rechtbank het strafrechtelijk onderzoek stopt, zonder dat deze later weer zou kunnen worden heropend. Dit zou leiden tot onwenselijke straffeloosheid van de moeder. Om dit te voorkomen werden de moeder met de drie kinderen tenslotte toch gerepatriëerd.⁵

Minister van Justitie en Veiligheid *Ferdinand Grapperhaus* (CDA) sloot destijds niet uit, dat in andere gelijksoortige gevallen ook tot repatriatie zal worden over gegaan.⁶ Dit bleek ook uit een op 9 november 2021 door Grapperhaus aan de Tweede Kamer gezonden brief⁷ naar aanleiding van een tussenvonnis van de rechtbank Rotterdam van 11 oktober 2021 in een procedure tegen vijf vermeende terroristen. De minister was voornemens om ook die personen terug te halen naar Europa.⁸

De Nederlandse overheid weigerde evenwel de repatriatie van 56 kinderen en hun (23) moeders. Tegen de weigering werd een beroep bij de rechter ingesteld. Uiteindelijk besliste de *Hoge Raad* op 26 juni 2020, ECLI:NL:HR:2020:1148 dat de weigering om te repatriëren niet in strijd met het recht of internationale verplichtingen van het Koninkrijk was. Korte aandacht voor deze uitspraak is hier op zijn plaats:

De vrouwen en kinderen hadden in de eerste plaats aangevoerd dat de Nederlandse overheid hun mensenrechten schendt door niet tot repatriatie over te gaan. Maar volgens de Hoge Raad kunnen de vrouwen en kinderen niet direct rechten ontleen aan mensenrechtenverdragen omdat ze zich buiten het grondgebied van het Koninkrijk bevinden, waar Nederland geen rechtsmacht heeft. Er zijn ook geen bijzondere omstandigheden die er toe leiden dat Nederland in het licht van mensenrechtenverdragen desalniettemin verantwoordelijkheid draagt voor die vrouwen en kinderen.

In de tweede plaats hadden de vrouwen en kinderen gesteld, dat de Nederlandse overheid een onrechtmatige daad pleegt door de repatriatie te weigeren. In reactie daarop erkent de Hoge Raad dat de Staat een speciale verantwoordelijkheid heeft jegens personen van Nederlandse nationaliteit. Indien de mensenrechten van Nederlandse burgers worden geschonden of het risico daarvan bestaat, brengt deze bijzondere verantwoordelijkheid met zich mee dat de Staat moet beoordelen of het nodig is inspanningen te doen om die schending te beëindigen of te voorkomen. Naarmate de belangen van betrokkenen groter zijn, mag meer van de Staat worden verlangd.

De Hoge Raad onderstreept, dat de verzoeken van de vrouwen en kinderen nauw verbonden zijn met kwesties van (nationale) veiligheid en buitenlands beleid. De rechter moet daarom zich bij de beoordeling van beslissingen van de overheid hieromtrent terughoudend opstellen. Omdat *in casu* fundamentele belangen van de vrouwen en kinderen op het spel staan, moet de rechter beslissen of de Staat ondanks zwaarwegende belangen van de vrouwen en kinderen redelijkerwijs kon beslissen niet tot repatriatie over te gaan en zich daartoe ook niet in te spannen.

De Staat voerde de volgende gronden aan om niet te repatriëren:

- 1) De nationale veiligheid van Nederland en andere Schengen landen zouden in gevaar komen als de vrouwen zouden terugkeren naar Nederland;
- 2) De veiligheidsrisico's die Nederlandse ambtenaren zouden lopen die zich zouden moeten bezig houden met de repatriatie van betrokken uit het noorden van Syrië;

⁵ Zie [Nederlandse IS-vrouw Ilham B. met drie kinderen opgehaald uit Syrië | NOS](#)

⁶ *NRC Handelsblad* 2 juli 2021, p. 8.

⁷ Kenmerk 3615358.

⁸ De vijf vrouwen en hun elf kinderen werden begin februari 2022 naar Nederland gerepatriëerd.

- 3) Internationale relaties die zouden kunnen beïnvloed door de contacten die nodig zijn voor de repatriatie.

In het licht van deze belangen van de Staat en het feit dat de vrouwen vrijwillig naar jihadistisch grondgebied waren gereisd, concludeert de Hoge Raad dat het gerechtshof⁹ tot het oordeel konden komen dat de Staat niet hoefde te repatriëren en daartoe ook geen inspanningen hoefde te doen: *De Staat handelt daarmee niet onrechtmatig*.¹⁰ Deze lijn uitgestippeld door de Hoge Raad wordt – tot nog toe – in latere beslissingen van de Rechtbank Den Haag gevolgd.¹¹

Er zijn echter ook vele stemmen die repatriatie van jihadstrijders en hun kinderen wenselijk achten.

Het *Openbaar Ministerie*, de *Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst* en de *Nationale Coördinator Terrorismebestrijding* stelden in een gezamenlijke verklaring in de *Tweede Kamer* op 16 juni 2021 dat jihadstrijders naar Nederland moeten worden terug gebracht teneinde hier gerechtelijk onderzoek naar hun gedragingen te doen. De repatriatie zou ook hun kinderen moeten insluiten. De AIVD gaf aan dat naar schatting 25 Nederlandse vrouwen worden vastgehouden in Syrische kampen samen met hun jonge kinderen. Deze kinderen zouden als slachtoffers moeten worden aangemerkt. Als zij niet worden gerepatriëerd is er een grote kans dat zij door extremistische groeperingen worden gerekruteerd, getraind en geïndoctrineerd.¹²

Ook de *Kinderombudsman* Margrite Kalverboer pleitte herhaaldelijk voor de repatriatie van deze kinderen. Zij onderstreepte dat de kinderen niet schuldig zijn en niet de slachtoffers moeten worden van de fouten van hun ouders.¹³

Vermeld zij ook het standpunt van *Defence for Children* (Mariëlle Bahlmann) dat de kinderen moeten worden gerepatriëerd, in het bijzonder wanneer zij ziek zijn. Als de moeder een slechte invloed op haar kinderen heeft, zouden in Nederland kindbeschermingsmaatregelen moeten worden genomen.¹⁴

Ook Ton Lievaard (hoogleraar kinderrechten, Universiteit Leiden) komt tot de conclusie, dat repatriatie van de kinderen noodzakelijk is en benadrukt dat dit voortvloeit uit het Verdrag over de rechten van het kind.¹⁵

⁹ Gerechtshof Den Haag 22 november 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:3208, die de uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 11 november 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:11909 had vernietigd. Zie voor een uiterst kritische reactie op de uitspraak van het Hof Den Haag: Taru Spronken, 56 kinderen in IS-kampen, *Nederlands Juristenblad* 2019, p. 2693. Zie ook Ward Ferdinandusse, Nederlandse kinderen in Syrische kampen, *Nederlands Juristenblad* 24 april 2020, p. 1136-1144. Vergelijk ook: L. de Brucker, Het recht op consulaire bijstand vanuit nationaal, Europees- en internationaalrechtelijk perspectief. Naar een subjectief recht op repatriëring voor kinderen van Syriëstrijders?, *Tijdschrift Jeugd- en Kinderrechten* 2020, p. 196-200.

¹⁰ Zie over deze uitspraak van de Hoge Raad: Joep Engels, *Trouw* 26 juni 2020. Vergelijk verder Christophe Paulussen and Rumayana van Ark in *Asser Today* of 26 juni 2020, [[Analysis](#)] [Dutch Supreme Court rules on the group repatriation of the families of IS fighters: 'We expect that more individual court cases will now be started'](#) ([asser.nl](#)) en Cedric Ryngaert, *Nederlandse Jurisprudentie* 2020/293.

¹¹ *Rechtbank Den Haag* 2 juli 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:5940; *Rechtbank Den Haag* 15 oktober 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:10202; *Rechtbank Den Haag* 2 juli 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:14365.

¹² *NRC Handelsblad* 17 juni 2021, p. 1.

¹³ Zie i.a. Kristel van Teeffelen, *Trouw* 19 april 2018, alsmede *NRC* 15 oktober 2019. Zie ook de brief van Kalverboer aan de minister van Justitie en Veiligheid van 8 januari 2019, raadpleegbaar op [2019.01.08briefaanministerGrapperhausinzakekindereninkampeninSyri.pdf \(dekinderombudsman.nl\)](#)

¹⁴ Zie Judit Neurink, Wat te doen met kalifaatskinderen? Leeuwenwelpen in de kou, *De Groene Amsterdammer* 14 oktober 2020.

¹⁵ *NRC Handelsblad* 13 juli 2021, "Haal Nederlandse kinderen nu terug uit Irak en Syrië".

In een eerdere publicatie heb ook ik aangegeven een voorstander te zijn van de repatriatie van kinderen van (vermeende) jihadstrijders.¹⁶ Nederland mag de Nederlandse kinderen van deze jihadstrijders niet domweg aan hun lot overlaten. Als Nederland dat wel zou doen, wordt vroeg of laat een pittige rekening gepresenteerd. Iemand die de Nederlandse nationaliteit bezit, heeft namelijk het recht om naar ons land te reizen en zich hier te vestigen. Omdat Nederland een Lidstaat van de Europese Unie is, heeft een Nederlander het recht van vrij verkeer van personen op het hele grondgebied van de Europese Unie. Het is van belang, dat Nederland zich dit goed voor ogen houdt, waar het gaat om hulp aan kinderen van bij jihadistische activiteiten betrokken ouders. Die kinderen zijn en blijven Nederlanders en daardoor ook Europese burgers, zelfs als Nederland nationaliteitsrechtelijke maatregelen tegen hun ouder(s) neemt.¹⁷ Vroeg of laat zullen velen van deze kinderen hun recht om naar Europa te komen willen realiseren. Het is in dat licht essentieel om die kinderen zo snel mogelijk naar Europa te halen om de door hen opgelopen traumata deskundig te behandelen en hen – indien nodig – te deradicaliseren. Uiteraard is dit gemakkelijker gezegd dan gedaan. De kans op het “normaliseren” van het leven van deze kinderen en van hun opvattingen is onder deskundige begeleiding in Europa echter ontegenzeggelijk veel groter dan wanneer we deze kinderen aan hun lot overlaten in landen als Irak en Syrië.

Nederland dient ook te beseffen, dat het serieus nemen van de belangen van deze kinderen niet slechts een Nederlands belang is, maar ook een Europees belang. Zoals boven al vermeld, hebben deze kinderen het recht om zich in elke Lidstaat van de Europese Unie te vestigen, maar bovendien kunnen deze kinderen ook op consulaire vertegenwoordigingen van andere Europese landen een beroep doen om hen te beschermen.¹⁸ Dit laatst vermelde recht is in het bijzonder van belang voor kinderen die zich op het grondgebied van Syrië bevinden, nu het Nederlandse consulaat en ambassade in Syrië is gesloten. De werkzaamheden zijn opgeschort.¹⁹

Een en ander brengt met zich mee, dat het aanbeveling verdient om op Europees niveau beleid te ontwikkelen over de aanpak van repatriëring van de kinderen van jihadisten. Dat daarbij ook de vraag moet worden beantwoord, of en wanneer het belang van het kind dan vereist dat ook de ouder(s) naar Europa worden gebracht, is onvermijdbaar.

3. Welke kinderen zijn Nederlanders?

3.1 Het kind is in Nederland als Nederlander geboren

Als de kinderen van jihadstrijders in Nederland als Nederlanders zijn geboren en met hun ouder(s) naar Syrië/Irak zijn vertrokken, is hun casus meestal overduidelijk: zij zijn Nederlands. Dit is slechts anders, indien gegronde twijfels bestaan over de identiteit van een kind, met andere woorden als er

¹⁶ Gerard-René de Groot, “De nationaliteitsrechtelijke positie van kinderen van uit Nederland afkomstige jihadstrijders.”, *Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht* 2019, p. 167-170.

¹⁷ Ex art. 14 lid 2 of lid 4 Rijkswet op het Nederlanderschap. Zie daarover kritisch Gerard-René de Groot en Olivier Vonk, Jihad en ontneming van nationaliteit: Nederlandse plannen in vergelijkend perspectief, bewerking van een lezing gehouden tijdens het drieëndertigste symposium van de Vereniging ter bestudering van het Recht van de Islam en het Midden Oosten (RIMO), gehouden te Leiden op 2 juli 2015, in: Pauline Kruiniger (ed.), *Jihad, Islam en Recht: Jihadisme en reacties vanuit het Nederlandse en Belgische recht, RIMO-bundel 2015*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2017, p. 35-48.

¹⁸ Art. 23 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

¹⁹ Zie <https://www.nederlandwereldwijd.nl/landen/syrie/over-ons/ambassade-van-syrie-damascus> (laatstelijk bezocht op 4 januari 2022).

grote twijfels over bestaan of een bepaald kind inderdaad het in Nederland geboren kind van de beweerdelijke ouder is. De bewijslast hiervoor rust geheel en al op de Nederlandse overheid.²⁰

3.2 Het kind is in Syrië of Irak geboren

Complexer is de situatie wanneer een kind in Syrië/Irak is geboren. Weliswaar kent Nederland geen beperking van de verwerving van het Nederlanderschap door *ius sanguinis* bij geboorte in buitenland of een specifieke beperking bij geboorte op grondgebied waar veel jihadisten verblijven. Het kind van een Nederlandse moeder of vader is Nederlander, waar ter wereld het ook geboren wordt (art. 3 lid 1 Rijkswet op het Nederlanderschap). Beperkingen tot bijvoorbeeld de eerste generatie die geboren wordt in het buitenland (zoals bijvoorbeeld bestaan in landen als België, Duitsland of het Verenigd Koninkrijk) zijn in Nederland afwezig.²¹ Ook geografische beperkingen, zoals in Denemarken sinds 1 februari 2020 (waar de Deense nationaliteit niet wordt verworven door het kind van een Deense ouder dat het levenslicht aanschouwt in een regio waar jihadisten actief zijn) bestaan niet.²²

Maar het moet wel vaststaan, dat het kind inderdaad het kind van een Nederlandse ouder is. In beginsel is daarom vereist dat de geboorteakte van het kind wordt overgelegd.

Als een buitenlandse geboorteakte wordt overgelegd, is voor de erkenning daarvan in Nederland in beginsel legalisatie en – indien afkomstig uit zogenoemde probleemlanden – ook verificatie van die akte nodig.

Legalisatie is de procedure waarin wordt vastgesteld of een document origineel of authentiek is, in die zin dat het is opgemaakt door een bevoegde autoriteit. De traditionele wijze waarop dit gebeurt, is als volgt: de authenticiteit van een akte, zoals een geboorteakte of huwelijksakte, wordt bevestigd door de consulaire of diplomatieke autoriteiten van de Staat, waarin gebruik zal worden gemaakt van die akte. De legalisatie bevestigt de authenticiteit van de handtekening en de bevoegdheid van de ambtenaar die het document heeft ondertekend, alsmede de authenticiteit van het officiële zegel of of stempel. Deze legalisatieprocedure is omslachtig, kost geld en vooral veel tijd.²³ Daarom is in het kader van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht zestig jaar geleden het Verdrag tot afschaffing van het vereiste van legalisatie van buitenlandse openbare akten van 5 oktober 1961 tot stand gekomen. Tussen de verdragsluitende staten vervangt een speciaal op het originele afschrift van de akte aangebracht stempel (de zogenoemde *apostille*) de volledige legalisatie-keten. Dat is heel mooi en praktisch, maar Syrië en Irak zijn geen partij bij dit verdrag. Bovendien geldt voor Syrië dat momenteel de consulaire en diplomatieke posten van het Koninkrijk der Nederlanden gesloten zijn.

De verificatie is een procedure waarin wordt nagegaan of de inhoud van een openbare akte klopt. Gecheckt wordt bijvoorbeeld of de persoon die in een geboorteakte vermeld wordt als moeder van een kind, inderdaad het leven heeft geschonken aan een kind op de dag en de plaats vermeld in de akte. De controle daarvan gebeurt in de praktijk door vertrouwenspersonen ingehuurd door de ambassade of

²⁰ Zie voor een voorbeeld van een casus waar de IND aanvankelijk er zeer over twijfelde of twee kinderen die door erkenning door een Nederlandse man het Nederlanderschap zouden hebben verworven, inderdaad de erkende kinderen waren: Hoge Raad HR 27 maart 2015 ECLI:NL:HR:2015:761 (verlies Nederlanderschap wegens verblijf buitenland), *Jurisprudentie Vreemdelingenrecht* 2015, nr. 259, p. 1215-1224 (met noot Gerard-René de Groot).

²¹ Zie de Globalcitizenship Law Database, Modes of acquisition, mode A01b, raadpleegbaar op [GLOBALCIT Citizenship Law Dataset – Modes of Acquisition of Citizenship - Globalcit](#).

²² Zie Par. 1 lid 2 Lov om dansk indfødsret: “ Et barn født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, erhverver ikke dansk indfødsret ved fødslen efter en forælder, hvis denne forælder uden tilladelse, og uden at indrejsen eller opholdet er led i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, er indrejst eller opholder sig i området, medmindre barnet derved bliver statsløst.”

²³ Zie over de legalisatieprocedure David de Groot, *The many faces of civil status recognition*, PhD Bern 2021, p. 53.

consulaat van de Staat waarin de akte zal worden gebruikt. Een dergelijke verificatie is uiteraard extra moeilijk als een ambassade of consulaat van die Staat ontbreekt of gesloten is.

Een complicatie die optreedt in Syrië is het feit, dat de geboorteaktes in sommige delen van het land worden opgemaakt door personen die niet als bevoegde ambtenaren worden aangemerkt door het centrale gezag. Dat maakt de erkenning van de authenticiteit van een dergelijke geboorteakte problematisch.

Als de authenticiteit van de geboorteakte van een kind om de een of andere reden niet kan worden erkend of domweg ontbreekt, dan moeten alternatieve wegen worden bewandeld om na te gaan of dat kind een Nederlandse ouder heeft. Daarbij is het wenselijk te onderscheiden tussen de situatie waarin de beweerdelijke moeder Nederlandse is en het geval waarin gesteld wordt dat de vader Nederlander is.

3.3 Is moeder Nederlandse?

Als de vrouw die het kind ter wereld heeft gebracht Nederlandse is, wordt naar Nederlands recht deze vrouw de moeder van het kind en is het kind Nederlands ook zonder dat het een geboorteakte heeft. Niettemin moet de afstamming wel worden bewezen. Hoe kan dat bewijs worden geleverd, als een erkenbare geboorteakte ontbreekt? De meest voor de hand liggende wijze is door middel van een DNA-rapport.

Moeilijkheden kunnen bestaan met betrekking tot het afnemen van het genetisch materiaal dat voor de DNA-analyse nodig is.

Zeer problematisch is een uitspraak van het Hof van Beroep van Brussel van 22 oktober 2020.²⁴ Het Hof concludeerde dat de Belgische afstamming van een in Syrië in een kamp verblijvend kind niet kon worden bewezen, omdat er geen geboorteakte is die deze afstamming bewijst en DNA materiaal niet op een betrouwbare wijze en zonder veiligheidsrisico's kan worden verzameld. Deze uitspraak is geen voorbeeld waaraan andere rechters zich zouden moeten spiegelen.

Beduidend meer inspirerend is een uitspraak van de rechtbank Den Haag van 26 juli 2016 C/09/505797 waarin de moederlijke, Nederlandse afstamming van een in Marokko geboren en wonende jongeman werd vastgesteld op grond van DNA bewijs. Van de geboorte was in Marokko een geboorteakte opgemaakt onder verduistering van staat: een Marokkaans echtpaar werden als ouders vermeld, terwijl het kind geboren was uit een ongehuwde moeder die zowel de Marokkaanse als Nederlandse nationaliteit bezat. Op grond van het geleverde DNA-bewijs gaf de rechtbank op grond van art. 1:25c Burgerlijk Wetboek aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van Den Haag de opdracht om een nieuwe geboorteakte te maken en op te nemen in de geboorteregisters van Den Haag, waarin de Nederlandse vrouw als moeder werd vermeld. Op grond van deze geboorteakte werd de jongeman (die intussen de leeftijd van 18 jaar was gepasseerd) geacht vanaf zijn geboorte Nederlander te zijn.

Het is op zijn plaats om kort nadere aandacht te schenken aan art. 1:25c Burgerlijk Wetboek. Als een in het buitenland geboren kind een Nederlandse ouder heeft en geen geboorteakte heeft, dan kan de ambtenaar van de burgerlijke stand van Den Haag een geboorteakte opnemen in de geboorteregisters van die stad. Een dergelijke registratie van de geboorte is onder meer mogelijk: 1) indien het kind Nederlander is of was en daaraan is in beginsel voldaan als het een Nederlandse ouder heeft; 2) indien volgens het personen- en familierecht van Nederland een latere vermelding op de geboorteakte moet

²⁴ Zie: La Belgique n'a pas besoin de rapatrier les enfants des combattants syriens, selon le tribunal - Bruxelles. News Journal-Belge.Com

worden aangebracht. Dat is bijvoorbeeld het geval, indien gerechtelijk wordt vastgesteld dat een Nederlander de vader van het kind is.

De boven vermelde uitspraak van de rechtbank Den Haag is een interessant precedent voor alle gevallen waarin een erkenbare geboorteakte van een in het buitenland geboren kind ontbreekt, maar DNA-bewijs van de afstamming van een Nederlandse moeder is geleverd. Ik zou willen verdedigen dat hulp van de Nederlandse overheid kan worden geëist om het nodige DNA-materiaal te verzamelen dat een DNA-analyse mogelijk maakt. Indien de overheid weigerachtig is om zulks te doen, kan de rechtbank de overheid ook opdragen deze assistentie te verlenen.

3.4 Is vader Nederlander?

Als alleen de vader van een in het buitenland geboren kind de Nederlandse nationaliteit bezit, is de situatie nog veel ingewikkelder. De meest voorkomende reden, dat een man geacht wordt de vader van een kind te zijn, is het feit dat hij gehuwd is met de moeder van het kind (*pater est quem nuptiae demonstrant*).²⁵ Deze regel is in Nederland neergelegd in art. 1:199 Burgerlijk Wetboek. Dientengevolge, moet het huwelijk van de man met de vrouw die het kind ter wereld heeft gebracht, worden bewezen.

Als de moeder de man in Nederland bij de burgerlijke stand heeft gehuwd, dan is deze man als haar echtgenoot de vader van het uit haar geboren kind, mits het kind staande dit burgerlijk huwelijk is geboren of uiterlijk binnen 306 dagen na de ontbinding daarvan door dood of echtscheiding.

Als de moeder alleen in een religieuze ceremonie met de man is gehuwd, is deze man naar Nederlands recht juridisch niet haar echtgenoot en daarom ook niet de juridische vader van het uit haar geboren kind.

Als de moeder de man in Syrië of Irak heeft gehuwd, is bewijs van dat huwelijk vereist voor de erkenning daarvan in Nederland (inclusief legalisatie van de documenten en waarschijnlijk verificatie van de gebeurtenis). In een dergelijk geval kan ook een religieus gesloten huwelijk worden erkend in Nederland, als het geldig is in het land waar het is gesloten. Dit is uiterst relevant voor huwelijken gesloten in landen als Syrië of Irak, waarin het op moslims toepasselijke recht gebaseerd is op voor hen geldend religieus recht: dat wil zeggen islamitisch recht (*sharia*).²⁶

Als het bewezen is, dat een islamitisch huwelijk geldig is gesloten in Syrië, zal dit huwelijk in beginsel in Nederland worden erkend (zie art. 10:31 Burgerlijk Wetboek). Dientengevolge, is de echtgenoot van de moeder dan ook naar Nederlands recht de vader van het uit zijn echtgenote geboren kind. De erkenning van het huwelijk zal echter worden geweigerd, als een van de uitzonderingen neergelegd in art. 10:32 Burgerlijk Wetboek van toepassing zijn. In de context van deze bijdrage zijn de belangrijkste redenen voor weigering van de erkenning van het huwelijk polygamie en kind huwelijken (= een huwelijk met een persoon beneden de leeftijd van 18 jaar).

Naar huidig Syrisch recht is de geldigheid van een informeel gesloten islamitisch huwelijk afhankelijk van een bekrachtiging door een Syrische rechtbank. Die bekrachtiging kan ook op een later moment gebeuren.²⁷ De mogelijkheid om een informeel huwelijk te laten bekrachtigen door een Syrische

²⁵ Zie over het *pater est* beginsel: David de Groot, *The many faces of civil status recognition*, PhD Bern 2021, p. 367- 368.

²⁶ Zie over islamitische huwelijken in Syrië: Esther van Eijk, *Family Law in Syria. Patriarchy, Pluralism and Personal Status Laws*, London: I.B. Tauris, 2016, p. 112-116, alsmede Nadjma Yassari en Domink Krell, Syrien, Arabische Republiek, in: Bergmann/Ferid/ Henrich, *Internationales Ehe- und Kindschaftsrecht*, Verlag für das Standesamtswesen: Frankfurt am Main, juli 2021.

²⁷ Esther van Eijk, 'Wijzigingen in de Syrische Wet op het Personeel Statuut: Wezenlijke hervormingen of cosmetisch knip- en plakwerk?', in: *Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht* 2019 (Special Issue 12), p. 320-325.

rechtbank bestaat niet slechts indien het huwelijk in Syrië is gesloten, maar - zo lijkt de nieuwe Syrische Wet op het Burgerlijk Statuut uit 2021, te impliceren- ook voor informele/religieuze huwelijken gesloten in het buitenland (bijvoorbeeld in Turkije).²⁸

Problemen met betrekking tot het bewijs van een geldig gesloten huwelijk kunnen opkomen, als een islamitisch huwelijk is gesloten binnen grondgebied gecontroleerd door *Islamic State* (IS) jihadisten. Zahra Albarazi schrijft daarover in haar recent gepubliceerde “Report on citizenship law: Syria”, EUI Florence 2021²⁹:

“Obtaining documentation from these areas was often very difficult or impossible, and document from these regimes – particularly those from the Islamic State (IS) - were not recognized anyway. The inability of many families to prove marriages, births and other vital events places added challenges in confirming nationality.”³⁰

De hier besproken problematiek is behalve voor (kinderen van) Nederlandse jihadstrijders ook van belang voor in Nederland verblijvende Syrische vluchtelingen. Vooral ten aanzien van deze laatste groep geldt, dat grote voorzichtigheid is geboden indien dit zou leiden tot wijzigingen in de burgerlijke staat van personen, nu dit onder meer kan leiden tot staatloosheid. Is een informeel huwelijk gesloten zonder dat dit huwelijk ter erkenning aan een Syrische rechter is voorgelegd en zijn de informeel gehuwden naar Nederland gevlucht, dan kan het standpunt worden ingenomen dat deze huwelijken toch zouden moeten worden erkend, omdat van de gevluchte Syriërs niet kan worden gevergd dat zij hun huwelijken alsnog registreren bij de Syrische rechter.

3.5 Kind geboren uit een polygaam huwelijk

Als het huwelijk tussen een Nederlandse man en de moeder van het kind polygaam is en het kind geboren is uit de tweede, derde of vierde echtgenote (de *sharia* staat maximaal vier simultane huwelijken toe) zal de vaderlijke afstamming van het kind niet automatisch worden erkend in Nederland.

De Hoge Raad beantwoordde enkele prejudiciële vragen over de afstammingsrechtelijke en nationaliteitsrechtelijke positie van een dergelijk kind in een uitspraak van 19 mei 2017, ECLI:NL:HR:2017:942. De Hoge Raad onderstreepte dat als een kind geboren wordt in het buitenland uit een bigame huwelijksrelatie van zijn Nederlandse vader en er conform buitenlands recht een familierechtelijke afstammingsrelatie bestaat tussen dit kind en de Nederlandse vader, er aan de hand van art. 10:100 en 101 Burgerlijk Wetboek moet worden nagegaan of deze afstamming in Nederland kan worden erkend. Daarbij is de vraag of het huwelijk tussen de ouders wegens het bigame karakter daarvan erkend kan worden niet als dusdanig relevant, maar die bigamie speelt volgens de Hoge Raad niettemin een doorslaggevende rol bij de beantwoording van de vraag of de erkenning van de afstammingsrelatie in strijd met de openbare orde is. Gevolg daarvan is dat de erkenning van de vaderlijke afstamming van het uit een tweede of volgende simultane huwelijk geboren kind in strijd is met de openbare orde *zolang* de bigame huwelijken naast elkaar bestaan. Wordt het eerste huwelijk evenwel ontbonden, dan kan *vanaf dat moment* de vaderlijke afstamming van de uit de tweede huwelijksrelatie geboren kinderen worden erkend. Maar dat maakt deze kinderen nog niet tot Nederlanders. Art. 2 en 3 Rijkswet op het Nederlanderschap verzetten zich er volgens de Hoge Raad tegen dat aangenomen wordt dat het Nederlanderschap met terugwerkende kracht op het moment van

²⁸ Informatie van Esther van Eijk in een email van 13 januari 2022.

²⁹ Globalcit Country report 2021/15 July 2021 (available on: [Country report Syria - formatted \(eui.eu\)](https://eui.eu/country-reports/country-report-syria-formatted))

³⁰ Zie daarover ook Esther van Eijk, ‘Ontheemde en gevluchte Syriërs en de obstakels voor een gedocumenteerd bestaan’ in: *A&MR Tijdschrift voor Asiel- & Migrantenrecht* 2021, p. 134-138.

geboorte wordt verkregen, of dat dit gebeurt op het ogenblik dat de vaderlijke afstamming wordt erkend wegens het wegvallen van het eerste huwelijk.

Ook enkele uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State uit november 2017 gaan over deze materie.³¹ In deze zaken volgt de Afdeling Bestuursrechtspraak de lijn die al werd uitgestippeld door de Hoge Raad.

3.6 Wel nationaliteitsverwerving na einde polygame situatie?

De vraag komt op wat de consequenties van de zo-even vermelde uitspraak van de Hoge Raad zijn voor de wijze waarop een uit een polygame relatie van de vader geboren kind nadat de afstammingsrelatie wel kan worden erkend, toegang tot het Nederlanderschap heeft. In een uitspraak van de Raad van State van 6 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3337 stond de nationaliteitsrechtelijke positie van een kind centraal dat in 2007 geboren was in Pakistan als zoon van een vóór zijn geboorte tot Nederlander genaturaliseerde Pakistaanse man en zijn tweede echtgenote van Pakistaanse nationaliteit. Het simultaan bestaande eerste huwelijk werd een jaar na de geboorte van het kind door echtscheiding ontbonden. De Familiekamer van de Rechtbank Den Haag besliste op 12 februari 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:16713, dat de vaderlijke afstammingsrelatie moest worden erkend. Vervolgens besliste de bestuursrechter van de Rechtbank Den Haag op 17 mei 2016, ECLI:NL:RBDHA:2016:5785, dat deze erkenning op één lijn moest worden gesteld met een gerechtelijke vaststelling van het vaderschap, zodat het Nederlanderschap door het kind is verworven ex art. 4 Rijkswet op het Nederlanderschap. Daartegen voerde de minister in beroep tegen deze uitspraak onder meer aan dat dit in strijd is met het limitatieve karakter van de verwervingsgronden van het Nederlanderschap. De minister stelde ook dat de rechtbank ten onrechte ervan uit ging dat het onmogelijk was om alsnog het vaderschap gerechtelijk te laten vaststellen, terwijl bovendien verkrijging van het Nederlanderschap door erkenning van het vaderschap mogelijk zou zijn.

De Afdeling Bestuursrechtspraak kwam in de uitspraak van 6 december 2017 tot de conclusie dat het hoger beroep gegrond is, maar overweegt dat hetgeen de minister verder heeft aangevoerd geen bespreking meer behoeft. Vervolgens volgt de Afdeling minutieus de redenering van de Hoge Raad van 19 mei 2017 en concludeert na enige royale citaten daaruit dat “het betoog faalt”.

Klopt het dat na het wegvallen van het polygame karakter van het huwelijk, de vader alsnog zijn vaderschap gerechtelijk kan laten vaststellen dan wel tot erkenning van het kind kan overgaan? Kan een juridische vader – en dat is de man nadat de bigame situatie is beëindigd ook naar Nederlands recht – nog eens zijn vaderschap laten vaststellen, dan wel zijn eigen kind nog eens erkennen? Tussen 2003 en 2006 was hierover een stevige discussie, toen erkenning sinds 1 april 2003 geen rechtsgevolg voor de nationaliteit had en gerechtelijke vaststelling van het vaderschap wel. Aan diverse rechters werd toen de vraag voorgelegd of nadat een man zijn vaderschap had erkend, dit vaderschap nog met het oog op het nationaliteitsgevolg kon worden bevestigd door gerechtelijke vaststelling van het vaderschap. De rechterlijke macht was daarover zeer verdeeld.³²

De Hoge Raad is destijds niet toegekomen aan het definitief beslechten van die discussie. Het probleem is destijds op een alternatieve wijze opgelost door te beslissen dat een erkenning plus DNA-bewijs van de biologische waarheid ook verwerving van het Nederlanderschap bewerkstelligde.³³

³¹ Zie ARRvS 8 november 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3009; ARRvS 8 november 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3024 en ARRvS 15 november 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3120.

³² Zie daarover onder meer G.R. de Groot/K. Saarloos, ‘Erkenning en gerechtelijke vaststelling van het vaderschap. De valkuil van de Rijkswet op het Nederlanderschap’, *Migrantenrecht* 2004, p. 252-258, alsmede Saarloos, ‘De valkuil van de Rijkswet op het Nederlanderschap (2)’, *Migrantenrecht* 2005, p. 157-160 en Saarloos, ‘Gerechtelijke vaststelling vaderschap na erkenning’, *Burgerzaken & Recht* 2005, p. 55-59.

³³ Zie Hoge Raad 26 januari 2007 (*JV* 2007/163 (= R05/125HR in re David Kock/Jimenez).

Overigens is de vraag of gerechtelijke vaststelling van het reeds erkende vaderschap, respectievelijk erkenning van de ook al naar Nederlands recht bestaande afstammingsrelatie inmiddels impliciet door de Afdeling Bestuursrechtspraak is beantwoord in de uitspraak van 8 november 2017³⁴, waar zij in r.o. 5.1 overweegt:

“Evenmin is in geschil dat [appellant] het kind inmiddels heeft erkend en de minister op grond van die erkenning alsnog een Nederlands paspoort voor het kind heeft afgegeven.”

Dit is een uiterst interessante overweging, als we aannemen dat die erkenning heeft plaats gevonden nadat het polygame karakter van het huwelijk tussen de ouders is weggefallen: een erkenning van een kind door een man die juridisch al vader van dat kind is! Ook de Rechtbank Den Haag 27 november 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:14425 kwam tot de conclusie dat na het wegvallen van het polygame karakter van het huwelijk erkenning of gerechtelijke vaststelling vaderschap mogelijk is met oog op de werking van art. 4 Rijkswet op het Nederlanderschap, ook als de familierechtelijke betrekking al wordt erkend.

3.7 Verrijking van het Nederlanderschap door erkenning in Nederland staande de polygamie?

De Rechtbank Zeeland-West-Brabant ging in een uitspraak van 4 februari 2020, ECLI:NL:RBZWB:2020:47 nog een stap verder. Een bigaam gehuwde Nederlander had bij in Nederland opgemaakte akte van erkenning zijn uit zijn tweede echtgenote geboren kinderen van 2 en 3 jaar oud erkend en wel staande beide huwelijken. De rechtbank concludeert dat de erkenningen geldig zijn en niet in strijd zijn met de openbare orde. Daar de kinderen jonger dan 7 jaar waren ten tijde van de erkenning, zijn zij ingevolge 4 lid 2 Rijkswet op het Nederlanderschap Nederlanders geworden. De rechtbank wees er onder meer op dat in artikel 1:204 Burgerlijk Wetboek limitatief is opgesomd wanneer een erkenning nietig is en dat in die bepaling een bigaam huwelijk niet genoemd is als nietigheidgrond. Vóór 2014 stond in het eerste lid, onder e, van die bepaling opgenomen dat een erkenning door een gehuwde man van een buitenechtelijk kind nietig was, maar die nietigheidgrond is vervallen. Ingevolge art. 1:205 of 1:205a Burgerlijk Wetboek komt een dergelijke erkenning ook niet in aanmerking voor vernietiging.

Naar het oordeel van de rechtbank is ook niet gebleken dat een erkenning door een man in een bigaam huwelijk in strijd is met de openbare orde en daarom op grond van art. 3:40 Burgerlijk Wetboek nietig zou zijn.

In beroep gaf de Raad van State 7 april 2021, ECLI:NL:RVS:2021:721³⁵ blijkt deze mening te delen. De Raad wijst er in het voetspoor van de rechtbank allereerst op dat in art. 1:204 lid 1 Burgerlijk Wetboek een limitatieve opsomming wordt gegeven van gevallen waarin een erkenning nietig is. Het feit dat de erkenner (al dan niet bigaam) gehuwd is, ontbreekt sinds 2014 in die opsomming. De minister had onder meer aangevoerd dat de erkenning niettemin wegens strijd met de openbare orde nietig zou zijn op grond van art. 3:40 lid 1 Burgerlijk Wetboek (“Een rechtshandeling die door inhoud of strekking in strijd is met de goede zeden of de openbare orde, is nietig). Die bepaling is volgens 3:59 Burgerlijk Wetboek buiten het vermogensrecht uitsluitend relevant als de aard van de rechtshandeling zich daartegen niet verzet. De Raad van State overweegt echter, dat gelet op het rechtszekerheidsbeginsel dat in het afstammingsrecht van groot belang is, de aard van de rechtshandeling zich evenwel verzet tegen een conclusie dat ook op andere gronden dan vermeld in art. 1:204 Burgerlijk Wetboek nietigheid wegens strijd met de openbare orde kan worden

³⁴ ABRvS 8 november 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3009.

³⁵ *Jurisprudentie Vreemdelingenrecht* 2021, nr.84, p. 631-638 (met noot Gerard-René de Groot).

aangenomen. Het laatstgenoemde artikel is daarom een *lex specialis* ten opzichte van art. 3:40 Burgerlijk Wetboek.

Verder wijst de Raad van State er ten overvloede op dat strijd met de openbare orde niet altijd eenvoudig is vast te stellen. Relevant is voorts dat art. 1:205 lid 2 Burgerlijk Wetboek bepaalt dat het openbaar ministerie wegens strijd met de Nederlandse openbare orde vernietiging van de erkenning kan verzoeken, indien de erkenner niet de biologische vader van het kind is. In de casus die ten grondslag lag aan de onderhavige beslissing speelde dit niet. Onderstreept zij verder dat in een dergelijk geval geen sprake is van nietigheid, maar vernietigbaarheid van de erkenning.

Met betrekking tot het beroep van de Staat op de uitspraak van de Hoge Raad van 19 mei 2017 wijst de Raad van State er volkomen terecht op, dat de Hoge Raad geen oordeel heeft gegeven over de vraag of een erkenning door een nog bigaam gehuwde vader al dan niet mogelijk is.

3.8 Verkrijging van het Nederlanderschap door erkenning in het buitenland staande de polygamie?

Na de uitspraak van de Raad van State van 7 april 2021 kwam de vraag op of ook een buiten Nederland – bijvoorbeeld in België – gedane erkenning van het kind staande de polygame situatie van de Nederlandse vader tot gevolg kon hebben dat het kind door die erkenning het Nederlanderschap verwerft. Een bevestigend antwoord lijkt op het eerste gezicht twijfelachtig in het licht van het Besluit van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (WBN 5/2021) tot wijziging van de Handleiding op de Rijkswet op het Nederlanderschap met ingang van 1 oktober 2021 (Stcrt. 2021, nr. 32019). In de gewijzigde Handleiding is opgenomen dat een ambtenaar van de burgerlijke stand kan weigeren om mee te werken aan de erkenning van een kind wegens strijd met de openbare orde en dat een bigaam gehuwde man die in het buitenland het kind van zijn tweede echtgenote heeft erkend in strijd heeft gehandeld met de openbare orde.

Deze opmerking in de Handleiding snijdt in zijn algemeenheid geen hout. Art. 10:101 Burgerlijk Wetboek is van toepassing op de vraag of een in het buitenland verrichte erkenning die is neergelegd in een door een bevoegde autoriteit opgemaakte akte in Nederland moet worden erkend. Op grond van dit artikel kan de erkenning van de in het buitenland verrichte erkenning worden geweigerd wanneer deze erkenning kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde. Indien een bigaam gehuwde man in het buitenland een kind heeft erkend van zijn tweede echtgenote is in beginsel geen sprake van strijd met de openbare orde, nu een erkenning in Nederland blijktens de uitspraak van de Raad van State van 7 april 2021 rechtsgeldig is. Van strijd met de openbare orde kan slechts sprake zijn in uitzonderlijke gevallen (bijv. in het geval van een schijnerkenning). Het in artikel 8 EVRM verankerde recht op *family life* /*private life* van het kind dient bovendien te prevaleren.³⁶

3.9 Mogelijkheid tot gerechtelijke vaststelling van het vaderschap?

De vraag is opgekomen of een verzoek tot gerechtelijke vaststelling van het vaderschap van een Nederlander bij een rechter in Nederland aanhangig kan worden gemaakt en Nederlands recht kan worden toegepast, indien het betrokken niet-Nederlandse kind en zijn niet-Nederlandse moeder in het buitenland woonachtig zijn. Volgens art. 10:97 lid 1 Burgerlijk Wetboek (voorheen: art. 6 Wet

³⁶ Zie over de nationaliteitsrechtelijke positie van uit een polygaam huwelijk geboren kinderen: Gerard-René de Groot en David de Groot, 'Op het snijvlak van nationaliteitsrecht en (internationaal) familierecht', in: Christina Jeppesen de Boer & Charlotte Mol (red.), *Actuele ontwikkelingen in het familierecht*, Veertiende UCERF symposium, *Ars Aequi Libri* maart 2020, p. 27-42, alsmede Hans Tomson, 'De Hoge Raad over vaderschap en de Nederlandse nationaliteit bij en na bigamie', *Burgerzaken en Recht* 2017/4, p. 44, 45.

conflictenrecht afstamming) wordt de vraag of en onder welke voorwaarden ouderschap van een persoon gerechtelijk kan worden vastgesteld, bepaald door het recht van de staat van de gemeenschappelijke nationaliteit van die persoon en de moeder of, indien dit ontbreekt, door het recht van de staat waar die persoon en de moeder elk hun gewone verblijfplaats hebben of, indien ook dit ontbreekt, door het recht van de staat van de gewone verblijfplaats van het kind. Deze conflictregel kan leiden tot de toepasselijkheid van een rechtsstelsel dat de mogelijkheid van gerechtelijke vaststelling van het vaderschap niet kent.

De rechtbank 's-Gravenhage 26 juli 2010, *LJN BN2775* heeft in een dergelijk geval met een beroep op art. 7 Internationaal Verdrag over de Rechten van het Kind (IVRK) internationale bevoegdheid aangenomen en – ondanks art. 6 Wet conflictenrecht afstamming – Nederlands recht toegepast wegens voldoende betrokkenheid met de Nederlandse rechtssfeer. Het kind zou bovendien anders staatloos blijven.

Deze beslissing van de rechtbank Den Haag moet worden toegejuicht. Art. 7 IVRK garandeert immers dat elk kind het recht heeft om een nationaliteit te verwerven. Het tweede lid van dat artikel vereist bijzondere inspanningen als het kind staatloos is. Adressanten van art. 7 zijn alle Staten met welke het kind een band heeft. Dat zijn het land van geboorte, het land van verblijf, maar zeker – en ik zou zelfs willen stellen in de eerste plaats – de Staten waarvan een ouder de nationaliteit heeft. De Staat van een biologische vader mag zich niet aan een dergelijke verantwoordelijkheid onttrekken door zich op het standpunt te stellen, dat zijn eigen internationale bevoegdheidsrecht het niet toelaat om rechtsmacht te aanvaarden of het eigen IPR niet naar toepasselijkheid van het eigen recht verwijst.³⁷

De rechtbank Den Haag 3 december 2018, *ECLI:NL:RBDHA:2018:16305* liet de toepassing van de conflictregel van art. 10:97 Burgerlijk Wetboek ook buiten beschouwing in een geval waarin het kind niet staatloos zou zijn (het kind had de Egyptische nationaliteit), maar waarin *family life* werd aangenomen. Het vaderschap werd vastgesteld, waardoor het kind het Nederlanderschap verwierf.

Het is duidelijk dat deze uitspraken voor in Syrië en Irak geboren kinderen van een Nederlandse man die participeerde in de jihadstrijd, zeer relevant kan zijn, niet slechts indien die man nog leeft, maar er sprake is van een niet erkenbaar huwelijk of een polygaam huwelijk, maar ook als de man intussen is overleden.

³⁷Zie ook de noot van Gerard-René de Groot in *Rechtspraak Vreemdelingenrecht* 2010, nr. 97.

Referenties

L. de Brucker, Het recht op consulaire bijstand vanuit nationaal, Europees- en internationaalrechtelijk perspectief. Naar een subjectief recht op repatriëring voor kinderen van Syriëstrijders?, *Tijdschrift Jeugd- en Kinderrechten* 2020, p. 196-200;

Esther van Eijk, *Family Law in Syria. Patriarchy, Pluralism and Personal Status Laws*, London: I.B. Tauris, 2016;

Esther van Eijk, 'Wijzigingen in de Syrische Wet op het Personeel Statuut: Wezenlijke hervormingen of cosmetisch knip- en plakwerk?', in: *Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht* 2019 (Special Issue 12), p. 320-325;

Esther van Eijk, 'Ontheemde en gevluchte Syriërs en de obstakels voor een gedocumenteerd bestaan' in: *A&MR Tijdschrift voor Asiel- & Migrantenrecht* 2021, p. 134-138;

Ward Ferdinandusse, Nederlandse kinderen in Syrische kampen, *Nederlands Juristenblad* 24 april 2020, p. 1136-1144;

David de Groot, *The many faces of civil status recognition*, Dissertatie Universiteit Bern (Zwitserland) 2021;

Gerard-René de Groot en David de Groot, 'Op het snijvlak van nationaliteitsrecht en (internationaal) familierecht', in: Christina Jeppesen de Boer & Charlotte Mol (red.), *Actuele ontwikkelingen in het familierecht*, Veertiende UCERF symposium, Ars Aequi Libri maart 2020, p. 27-42;

Gerard-René de Groot/Kees Saarloos, 'Erkenning en gerechtelijke vaststelling van het vaderschap. De valkuil van de Rijkswet op het Nederlanderschap', *Migrantenrecht* 2004, p. 252-258;

Gerard-René de Groot en Olivier Vonk, Jihad en ontneming van nationaliteit: Nederlandse plannen in vergelijkend perspectief, bewerking van een lezing gehouden tijdens het drieëndertigste symposium van de Vereniging ter bestudering van het Recht van de Islam en het Midden Oosten (RIMO), gehouden te Leiden op 2 juli 2015, in: Pauline Kruiniger (ed.), *Jihad, Islam en Recht: Jihadisme en reacties vanuit het Nederlandse en Belgische recht, RIMO-bundel 2015*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2017, p. 35-48;

Gerard-René de Groot, "De nationaliteitsrechtelijke positie van kinderen van uit Nederland afkomstige jihadstrijders.", *Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht* 2019, p. 167-170;

Kees Saarloos, 'De valkuil van de Rijkswet op het Nederlanderschap (2)', *Migrantenrecht* 2005, p. 157-160;

Kees Saarloos, 'Gerechtelijke vaststelling vaderschap na erkenning', *Burgerzaken & Recht* 2005, p. 55-59;

Taru Spronken, 56 kinderen in IS-kampen, *Nederlands Juristenblad* 2019, p. 2693;

Hans Tomson, 'De Hoge Raad over vaderschap en de Nederlandse nationaliteit bij en na bigamie', *Burgerzaken en Recht* 2017/4, p. 44, 45;

Nadjma Yassari en Domink Krell, Syrien, Arabische Republiek, in: Bergmann/Ferid/ Henrich, *Internationales Ehe- und Kindschaftsrecht*, Verlag für das Standesamtswesen: Frankfurt am Main, juli 2021.